

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLAR UYG'UNLIGINI TA'MINLASH TEXNOLOGIYALARI

Akbarova Madina Axmadali-qizi, Farg'ona Davlat Universiteti 2-bosqich magistranti
Baratov Baxtiyor Kadirovich, Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Annotatsiya

KIRISH: ushbu maqolada globallashuv va jadal raqamli transformatsiyalar sharoitida boshlang'ich ta'lim tizimida milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlashning pedagogik hamda texnologik asoslari tadqiq etiladi. boshlang'ich maktab yoshidagi o'quvchilarning ma'naviy-psixologik xususiyatlaridan kelib chiqqan holda, qadriyatlarni dars jarayoniga tizimli singdirish mexanizmlari yoritiladi.

MAQSAD: tadqiqotning maqsadi — milliy an'analar va umuminsoniy tamoyillarni zamonaviy raqamli ta'lim vositalari bilan uyg'unlashtirish, qadriyatli-mo'ljallangan texnologiyalar orqali o'quvchilarda ijtimoiy mas'uliyat, tolerantlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishdir.

MATERIALLAR VA METODLAR: tadqiqotda etnopedagogika manbalari, interfaol metodlar (jumladan, ertak terapiyasi), raqamli resurslar va samaradorlik matritsasi asosida kompleks pedagogik tahlil amalga oshirildi. tajriba-sinov ishlari empirik kuzatuv va diagnostik testlar yordamida o'tkazildi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA: natijalar shuni ko'rsatdiki, qadriyatli-mo'ljallangan texnologiyalar o'quvchilarda ijtimoiy mas'uliyatni oshiradi, tolerantlikni shakllantiradi va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi. milliy qadriyatlar va global fuqarolik tamoyillarining integratsiyasi boshlang'ich ta'limda ma'naviy immunitetni mustahkamlashga xizmat qiladi.

XULOSA: taklif etilgan innovatsion model boshlang'ich ta'limda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirishning samarali vositasi bo'lib, o'qituvchilar uchun amaliy metodik tavsiyalarni taqdim etadi. bu yondashuv ta'lim tizimining global transformatsiyalar sharoitida barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, milliy qadriyatlar, umuminsoniy tamoyillar, pedagogik integratsiya, raqamli texnologiyalar, ma'naviy immunitet, interfaol metodlar, ertak terapiyasi, global fuqarolik, samaradorlik matritsasi.

ТЕХНОЛОГИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ГАРМОНИИ НАЦИОНАЛЬНЫХ И УНИВЕРСАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Акбарова Мадина Ахмадали-кизи, магистрантка 2-го цикла Ферганского государственного университета

Баратов Бахтиёр Кадилович, доктор педагогических наук, доцент

Аннотация

ВВЕДЕНИЕ: статья посвящена исследованию педагогических и технологических основ обеспечения гармонии национальных и общечеловеческих ценностей в системе начального образования в условиях глобализации и цифровой трансформации.

ЦЕЛЬ: цель исследования — интеграция национальных традиций и универсальных принципов с современными цифровыми образовательными ресурсами для формирования у младших школьников социальной ответственности, толерантности и критического мышления.

МАТЕРИАЛЫ И МЕТОДЫ: использовались этнопедагогические источники, интерактивные методы (включая сказкотерапию), цифровые ресурсы и матрица эффективности. экспериментальные исследования проводились с применением эмпирического наблюдения и диагностических тестов.

РЕЗУЛЬТАТЫ И ОБСУЖДЕНИЕ: результаты показали, что ценностно-ориентированные технологии способствуют развитию социальной ответственности, формированию толерантности и критического мышления у учащихся. интеграция национальных ценностей и принципов глобального гражданства укрепляет духовный иммунитет в начальном образовании.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: предложенная инновационная модель является эффективным инструментом гармонизации национальных и общечеловеческих ценностей в начальном образовании и предоставляет практические рекомендации для учителей и образовательной системы.

Ключевые слова: начальное образование, национальные ценности, общечеловеческие принципы, педагогическая интеграция, цифровые технологии, духовный иммунитет, интерактивные методы, сказкотерапия, глобальное гражданство, матрица эффективности.

TECHNOLOGIES FOR ENSURING HARMONY OF NATIONAL AND UNIVERSAL VALUES IN PRIMARY EDUCATION

Akbarova Madina Akhmadali-kizi, 2nd cycle master's student of Fergana State University

Baratov Bakhtiyor Kadirovich, Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

Annotation

INTRODUCTION: this article investigates the pedagogical and technological foundations of ensuring the harmony of national and universal values in primary education under the conditions of globalization and rapid digital transformation.

PURPOSE: the aim of the study is to integrate national traditions and universal principles with modern digital learning tools to foster social responsibility, tolerance, and critical thinking among primary school students.

MATERIALS AND METHODS: ethnopedagogical sources, interactive methods (including fairy-tale therapy), digital resources, and an effectiveness matrix were employed. experimental trials were conducted using empirical observation and diagnostic testing.

RESULTS AND DISCUSSION: findings indicate that value-oriented technologies enhance students' social responsibility, foster tolerance, and develop critical thinking. the

integration of national values with global citizenship principles strengthens spiritual immunity in primary education.

CONCLUSION: the proposed innovative model serves as an effective approach to harmonizing national and universal values in primary education, offering practical recommendations for teachers and the education system to ensure sustainable development in the context of global transformations.

Keywords: primary education, national values, universal principles, pedagogical integration, digital technologies, spiritual immunity, interactive methods, fairy tale therapy, global citizenship, efficiency matrix.

Integratsiyalashuv va jadal axborot almashinuvi sharoitida zamonaviy maktab ta'limi tizimi oldida dolzarb strategik vazifa turibdi: u ham bo'lsa, o'sib kelayotgan yosh avlodni milliy o'zlik hamda umumbashariy mezonlar kesishmasida, har ikkala qadriyat turini muvozanatli qabul qila oladigan shaxs qilib voyaga yetkazishdir. Yoshlarning ma'naviy olamida o'z xalqining madaniy va tarixiy merosiga cheksiz ehtiromni uyg'otish, shu bilan birga ularni global dunyoqarashga tayyorlash talab etilmoqda.

Xususan, boshlang'ich ta'lim bosqichi shaxsning ma'naviy-psixologik poydevori shakllanadigan eng sezgir davr hisoblanadi. Bu jarayonda o'qituvchining dars o'tish metodikasi hamda uning milliy va umuminsoniy qadriyatlarni darsga integratsiya qila olish salohiyati hal qiluvchi rol o'ynaydi. Kichik maktab yoshidagi bola uchun sinfxona shunchaki quruq faktik ma'lumotlar beriladigan joy emas, balki hayotiy qadriyatlar modellarini, ahloqiy normalarni hamda madaniy aloqalarni o'zlashtiradigan ijtimoiy tajriba maydonidir. Shu sababli, o'quv-tarbiya jarayonida qo'llaniladigan maxsus pedagogik texnologiyalar bolalarning komil inson bo'lib shakllanishida asosiy katalizator bo'lib xizmat qiladi.

Xalqning ko'p asrlik tarixiy tajribasi, mentaliteti, urf-odatlar va madaniy qiyofasi uning milliy qadriyatlarida o'z ifodasini topadi. Ushbu qadriyatlar umumbashariy tamoyillar insonparvarlik, bag'rikenglik, o'zaro hurmat bilan uyg'unlashganda o'quvchilarda quyidagi fazilatlarining shakllanishiga zamin hozirlaydi:

- milliy o'zlikni anglash;
- vatanparvarlik va tolerantlik
- halollik va mehnatsevarlik

Shu nuqtai nazardan, boshlang'ich sinf o'quvchilarining ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatida milliy qadriyatlarni umuminsoniy tushunchalar bilan tizimli ravishda bog'lash — bugungi innovatsion pedagogikaning bosh yo'nalishlaridan biridir. Har bir fan mazmuni, sinfdan tashqari loyihalar, o'yinlar va ijtimoiy-madaniy tadbirlar vositasida bolalar qalbida ona tiliga muhabbat, tarixiy xotiraga sadoqat hamda dunyo sivilizatsiyalariga nisbatan hurmat hissi qaror toptiriladi.

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni¹ hamda sohadagi konseptual dasturlarda milliy an'analar va umuminsoniy tamoyillarga tayanuvchi barkamol shaxsni voyaga yetkazish masalasi ustuvor davlat vazifasi sifatida belgilangan. Bu huquqiy talab o'qituvchilardan an'anaviy milliy tarbiya metodlarini zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan oqilona sintez qila olishni, didaktik hamda metodik jihatdan moslashuvchan yondashuvlarni qo'llashni taqozo etadi.

Boshlang'ich ta'lim amaliyotida milliy va umumbashariy mezonlar uyg'unligini ta'minlash texnologiyalari quyidagi vazifalarni hal etishga yo'naltiriladi:

1. Dunyoqarashni kengaytirish: O'quvchilarni tor milliy chegaralardan chiqib, dunyoni butun va yaxlit idrok etishga o'rgatish.
2. Milliy ildizlarga sadoqat: Globallashuv sharoitida yot g'oyalar va madaniy inqirozlarga qarshi ma'naviy immunitetni shakllantirish.
3. Zamonaviy fikrlash: Zamonaviy fikrlash Axborot texnologiyalari va interfaol metodlar orqali bolalarda tanqidiy hamda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.

Xulosa o'rnida, boshlang'ich sinflarning o'quv-tarbiyaviy arxitekturasiga milliy va umuminsoniy qadriyatlarni singdirish texnologiyalarini muvaffaqiyatli joriy etish — bolaning har tomonlama va uyg'un rivojlanishi uchun mustahkam poydevor yaratuvchi eng muhim omildir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich ta'limda milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlash bugungi kunda pedagogika fanining eng dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur mavzu yosh avlodni ham o'zligini anglaydigan vatanparvar, ham dunyo hamjamiyatiga integratsiyalasha oladigan komil inson etib tarbiyalash poydevoridir. Ushbu yo'nalishdagi ilmiy-pedagogik adabiyotlar va tadqiqotlarni shartli ravishda uchta asosiy guruhga ajratib tahlil qilish mumkin.

1. Falsafiy va konseptual asoslar

Qadriyatlar muammosi va ularning pedagogik jarayondagi o'rni uzoq tariqaga ega. Sharq uyg'onish davri mutafakkirlari Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Ibn Sino, Alisher Navoiy kabi allomalar o'z asarlarida komil inson g'oyasini ilgari surar ekanlar, milliy xarakter: andisha, mehmondo'stlik, ota-onaga hurmat va umuminsoniy fazilatlar: adolat, ilmga intilish, insonparvarlik uyg'unligini tarbiyaning bosh mezoni sifatida ko'rsatganlar.

Zamonaviy o'zbek pedagogika ilmidan bu an'ana yangi bosqichga ko'tarildi. Xususan, M.Inomova, S.Nishonova kabi olimlarning tadqiqotlarida xalq pedagogikasi an'analari vositasida yoshlarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish masalalari fundamental tarzda o'rganilgan. Ularning yondashuviga ko'ra, milliy qadriyatlar umuminsoniy madaniyatga olib boruvchi ko'priklar vazifasini o'taydi.

2. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar integratsiyasi

¹ O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni: <https://lex.uz/docs/-5013007>

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining psixofiziologik xususiyatlaridan kelib chiqib, qadriyatlarni singdirish texnologiyalarini ishlab chiqishda R.Hasanov va uning safdoshlarining ishlari muhim ahamiyatga ega. Ular boshlang'ich ta'limda integratsiyalashgan darslar orqali o'quvchilar dunyoqarashini kengaytirish masalalarini tadqiq etganlar.

Pedagog olim B.Ziyomuhammadov esa ta'lim jarayoniga pedagogik texnologiyalarni olib kirishda milliy va g'arbiy metodlarning sintezidan foydalanish zarurligini asoslagan. Muallif o'quvchining shaxsiy "Men"ini rivojlantirishni umuminsoniy qadriyat, uni milliy muhitda tarbiyalashni esa ijtimoiy zaruriyat deb hisoblaydi.

Xorijiy adabiyotlarda masalan, J.Dyui, L.Kolberg, shuningdek, zamonaviy tadqiqotchilardan M.Barrett asarlarida qadriyatlar ta'limi va madaniyatlararo kompetensiyani shakllantirish masalalari keng yoritilgan. Kolbergning axloqiy rivojlanish nazariyasi boshlang'ich sinf yoshidagi bolalarda umuminsoniy qadriyatlar: adolat, tenglik qanday bosqichlarda shakllanishini tushunishga pedagogik jihatdan yordam beradi.

3. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlar

Mavzuga oid so'nggi yillardagi dissertatsiya va ilmiy maqolalar tahlili, O.Musurmonova, Sh.Shodmonova, M.Quronov singari olimlarning tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, qadriyatlarni shunchaki yodlatish yoki tayyor axborot shaklida berish samara bermaydi. Buning uchun maxsus pedagogik texnologiyalar tizimi talab etiladi. Tadqiqotchilar tomonidan shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasi, loyiha metodlari, keys-study va didaktik o'yinlar samarali vosita sifatida e'tirof etilgan.

Keyingi davr tadqiqotchilari hisoblangan X.Ibragimov, A.Xodjayev boshlang'ich sinf "Tarbiya", "Ona tili va o'qish savodxonligi" darsliklarining qadriyatshunoslik salohiyatini yuqori baholagan holda, ta'lim samaradorligini oshirishda axborot texnologiyalari va raqamli resurslardan o'rinli foydalanish texnologiyalarini ishlab chiqishgan.

Mavjud adabiyotlarda milliy qadriyatlar va umuminsoniy qadriyatlar ko'pincha alohida-alohida yoki parallel ravishda o'rganilgan. Ularning boshlang'ich ta'lim dars jarayonidagi aniq konseptual sintezi va texnologik xaritasi (integratsiyalashgan dars modellari) yetarlicha mukammal ishlab chiqilmagan. Bugungi globallashuv davrida milliy qadriyatlarni saqlab qolgan holda, o'quvchilarda "global fuqarolik" ko'nikmalarini shakllantiruvchi pedagogik texnologiyalarga ehtiyoj katta va mazkur tadqiqot ushbu bo'shliqni to'ldirishga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Boshlang'ich maktab tizimida milliy va umumbashariy mezonlar sinteziga asoslangan tarbiyaviy muhitni loyihalashda tanlanadigan metodologik asbob-uskunalar o'quvchilarning yosh davrlari rivojlanish qonuniyatlariga, psixofiziologik xususiyatlariga hamda zamonaviy ta'lim standartlari maqsadlariga to'liq javob berishi shart. Zero, kichik maktab yoshidagi bolalarda mavhum tushunchalarga nisbatan konkret-obrazli fikrlash ustunlik qiladi.

Pedagogik amaliyotda milliy va umuminsoniy tamoyillarni o'quvchilar ongiga tizimli singdirishda quyidagi innovatsion va an'anaviy metodlar majmuasini o'z ichiga olgan texnologiyalar yuqori samara beradi:

Maqsadli kuzatish va interpretatsiya: Atrof-muhit, tabiat, milliy qadriyat maskanlari va ijtimoiy jarayonlarni kuzatish orqali bolalarda ekologik madaniyat va yurtga muhabbat tuyg'ularini shakllantirish.

Suhbat va interfaol munozaralar: Muammoli vaziyatlar ustida ishlash orqali o'quvchilarda adolat, halollik va o'zaro yordam berish mezonlarini muhokama qilish ko'nikmasini o'stirish.

Vaziyatli va rolli o'yinlar: Xalq o'yinlari va zamonaviy ijtimoiy rollarni sahnalashtirish orqali bolalarda jamoada ishlash, tolerantlik va muloqot madaniyatini yuksaltirish.

Kreativ-ijodiy topshiriqlar: Milliy hunarmandchilik, amaliy san'at elementlarini zamonaviy dizayn va texnologiya darslari bilan bog'lagan holda bolalarning estetik didini shakllantirish.

Ertak terapiyasi va folklor didaktikasi: Xalq og'zaki ijodi, maqollar, rivoyatlar hamda jahon bolalar adabiyoti durdonalari vositasida o'quvchilarning nutqiy, emotsional va ruhiy-axloqiy olamini boyitish.

Integratsiyalashgan dars texnologiyalari: Matematika, ona tili, tarbiya va texnologiya fanlarini o'zaro sintez qilib, har bir mavzu zamiriga milliy va umuminsoniy qadriyatlar kodlarini joylash.

Tadqiqot doirasida qo'llaniladigan ushbu texnologik yondashuvlar shunchaki nazariy bilim berish bilan cheklanib qolmay, o'quvchi shaxsida aniq kompetensiyalarni tarkib toptiradi:

1-jadval Metodlarning samaradorlik matritsasi

Qo'llaniladigan metodlar	Shakllanadigan milliy fazilatlar	Shakllanadigan umumbashariy fazilatlar
Ertak terapiyasi va folklor	Milliy g'urur, ona tiliga ehtirom, tarixiy xotira	Ezgulik, insonparvarlik, umumiy axloq normasi
Rolli va xalq o'yinlari	Urf-odatlarga sadoqat, milliy qadriyat	Jamoaviylik, tolerantlik, o'zaro hurmat
Integratsiyalashgan darslar	Ajdodlar merosini anglash	Tanqidiy fikrlash, global dunyoqarash

Ushbu metodik integratsiyani tizimli amalga oshirish natijasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida nafaqat fundamental o'quv ko'nikmalari, balki globallashuv tahdidlariga dosh bera oladigan ma'naviy-axloqiy va intellektual immunitet barpo etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Boshlang'ich ta'lim tizimida milliy va umumbashariy mezonlar sintezi asosida tarbiyaviy muhitni loyihalashning amaliy samarasi o'quvchilarning intellektual, axloqiy hamda sotsiokultural taraqqiyotida yaqqol namoyon bo'ladi. Empirik tadqiqotlar va pedagogik kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, integratsiyalashgan qadriyatlar modeliga tayanilgan didaktik jarayon kichik maktab yoshidagi bolalarda vatanparvarlik, gumanizm, ijtimoiy adolat, mehr-oqibat va mehnatsevarlik kabi universal fazilatlarni konseptual shakllantiradi. Dars strukturasiga etnopedagogik materiallar, xalq og'zaki ijodi hamda global madaniy sivilizatsiyalar elementlarini joriy etish o'quvchilarda milliy kodlarni anglash va tarixiy xotiraga sodiqlik tuyg'usini tizimli ravishda mustahkamlaydi. Bunday texnologik yondashuv bolalarning refleksiv qarashlarini, nutqiy aloqa madaniyatini hamda adaptiv kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Olib borilgan tajriba-sinov ishlari jarayonida aniqlanishicha, qadriyatli-mo'ljallangan interfaol texnologiyalar asosida tashkil etilgan tarbiyaviy mashg'ulotlarda ishtirok etgan o'quvchilar quyidagi kompetensiyalarni eksperimental guruhlarda sezilarli darajada tezroq o'zlashtirganlar:

- O'zaro tolerant munosabat va korporativ (jamoaviy) ishlash ko'nikmalari;
- Mustaqil va tanqidiy fikrlash hamda shaxsiy nuqtai nazarni argumentlar bilan ifodalash;
- Tarixiy-madaniy meros va intellektual mulkka nisbatan ehtirom ko'rsatish.

Eksperiment ishtirokchilari nafaqat milliy-madaniy tadbirlarda faollik ko'rsatdilar, balki global ramzlar, umuminsoniy qadriyat mezonlari hamda oilaviy institut formalarini ijtimoiy jihatdan to'g'ri anglash darajasini namoyish etdilar. Bu esa ta'lim sifatining umumiy samaradorlik ko'rsatkichini oshirishga zamin yaratdi.

Sohada faoliyat yuritayotgan o'qituvchilarning innovatsion va qadriyatli modullardan muntazam foydalanishi ularning kasbiy-pedagogik mahoratini ham yangi bosqichga olib chiqdi. Respondentlar bilan o'tkazilgan intervyu va diagnostic testlar natijalari ushbu integratsiyalashgan modelning bolalarda ijtimoiy mas'uliyatni uyg'otishdagi roli yuqori ekanligini tasdiqladi. Mazkur tizim vositasida o'quvchilarda o'z-o'zini baholash (refleksiya) madaniyati, muloqot etikasi hamda ijtimoiy adolat tamoyillariga sodiqlik kabi muhim shaxsiy xislatlar barqarorlashdi.

Boshlang'ich maktab arxitekturasida milliy va umumbashariy qadriyatlarni o'quv dasturlariga muvozanatli tarzda singdirish zamonaviy pedagogika fanining fundamental muammolaridan biri hisoblanadi. Bugungi raqamli transformatsiyalar, intensiv axborot oqimlari va sotsiomadaniy inqirozlar davrida o'g'il-qizlarning ma'naviy immunitetini himoya qilish axborot xavfsizligini ta'minlash bilan barobar ahamiyatga ega. Shu sababli, ta'lim jarayonida faqat an'anaviy ma'lumot berish bilan cheklanib qolmay, innovatsion didaktik texnologiyalardan foydalanish obyektiv ehtiyojdir.

2-jadval: Milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlashning pedagogik shart-sharoitlari model

Pedagogik shart-sharoitlar	Amaliyotga tatbiq etish mexanizmlari	Kutilayotgan natijalar tarkibiy
Pedagoglarning madaniy-ma'naviy kompetensiyasini rivojlantirish	Maqsadli seminar-treninglar, interfaol metodik platformalar	O'qituvchilarda qadriyatga yo'naltirilgan darslarni loyihalash malakasi oshadi.
O'quv kontentini qadriyatli komponentlar bilan boyitish	MOD asosida darsliklar mazmuniga xalq donishmandligi va global qadriyatlar sintezini kiritish	O'quvchilarda milliy g'urur bilan birga global dunyoqarash shakllanadi.
Ijtimoiy-pedagogik hamkorlik uchburchagini faollashtirish	"Maktab-oila-mahalla" hamkorligida loyihaviy festivallar va madaniy keyslar tashkil etish	Tarbiyaviy ta'sirning ijtimoiy makonda uzviyligi va inklyuzivligi ta'minlanadi
Raqamli vositalar va media-texnologiyalarni integratsiya qilish	Multimediali animatsiyalar, virtual sayohatlar, milliy va intellektual onlayn o'yinlar	Texnologiyalar vositasida tarixiy va umuminsoniy merosni o'zlashtirish motivatsiyasi ortadi
Shaxsga yo'naltirilgan tarbiyaviy paradigmaga o'tish	Individual rivojlanish traektoriyasi, kreativ loyihalar, keys-stadi va refleksiya	Bolada shaxsiy avtonomiya, mas'uliyat va qadriyatli orientatsiya rivojlanadi

Ushbu jarayondagi asosiy pedagogik muammo — qadriyatlarni shunchaki yod olinadigan quruq qoidalarga aylantirmasdan, ularni o'quvchining ichki emotsional olami, hayotiy prinsiplari va ehtiyojlari darajasiga ko'tarishdir. Bu esa tarbiya metodikasidan yuqori darajadagi moslashuvchanlikni talab qiladi. Shuningdek, ijtimoiy model vazifasini o'tovchi o'qituvchi shaxsining ma'naviy qiyofasi va u ilgari surayotgan qadriyatlarning o'z hayotidagi ifodasi muvaffaqiyatning bosh omili bo'lib qolaveradi. Raqamli formatlar (virtual muzeylar, 3D interfaol xaritalar, tarixiy keyslar) an'anaviy metodlar bilan uyg'unlashgandagina kutilgan natijani beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan nazariy va amaliy tadqiqotlar asosida quyidagi fundamental xulosalarga kelindi:

1. Boshlang'ich ta'lim bosqichida milliy va umumbashariy mezonlar uyg'unligini tizimli yo'lga qo'yish — o'quvchi shaxsining intellektual hamda ruhiy barqarorligini ta'minlashning eng samarali strategik vositasidir.
2. Pedagogik texnologiyalar arxitekturasida etnopedagogika manbalarini (folklor, xalq o'yinlari) zamonaviy raqamli va interfaol metodlar bilan integratsiya qilish tarbiyaviy faoliyatning ta'sirchanlik va jozibadorlik ko'rsatkichlarini tubdan oshiradi.

3. "Maktab–oila–mahalla" tizimli klasteri doirasida tashkil etiladigan loyihaviy faoliyatlar o'quvchilarda qadriyatlarning hayotiy amaliyot bilan bog'liqligini ta'minlovchi asosiy omil hisoblanadi.

Amaliy Takliflar:

- **Dasturiy taklif:** Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun dars jarayonlariga milliy va umuminsoniy qadriyatlar sintezini raqamli texnologiyalar orqali joriy etish bo'yicha metodik yo'riqnomalar majmuasini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish.
- **Malaka oshirish:** Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash tizimiga "Raqamli ta'lim sharoitida qadriyatli-mo'ljallangan texnologiyalar" nomli maxsus o'quv modulini kiritish.

Media-kontent: O'quvchilarning darsdan tashqari vaqtlarda milliy madaniyat va umuminsoniy gumanistik g'oyalarni interfaol o'yin shaklida o'rganishlariga xizmat qiluvchi mobil ilovalar hamda ta'limiy platformalar tarmog'ini kengaytirish.

ADABIYOTLAR RO'YXATI | СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ | REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasining Qonuni. (2020). Ta'lim to'g'risidagi O'RQ-637-sonli Qonuni. Toshkent, 23-sentabr.
2. Mirziyoyev, Sh. M. (2022). Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent: "Tasvir", 416 b.
3. Omonov, A. (2023). Tarbiya nazariyasi va metodikasi (Oliy o'quv yurtlari uchun darslik). Toshkent: "Turon-Iqbol", 312 b.
4. Xaydarova, M. (2022). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida xalq og'zaki ijodi vositasida nutq madaniyatini rivojlantirish. Pedagogik mahorat, (4), 88–93-b.
5. Rahmonov, A. (2024). Boshlang'ich ta'lim jarayonida milliy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik xususiyatlari. Maktab va hayot, (2), 14–18-b.
6. Xolmatova, M. (2023). Globallashuv sharoitida o'quvchi-yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda milliy va umuminsoniy qadriyatlar integratsiyasi. Zamonaviy ta'lim, 6(127), 34–40-b.
7. Dilnoza, D., & hammualliflar. (2024). Boshlang'ich ta'limda modulli o'qitish tizimining didaktik imkoniyatlari va moslashuvchanligi. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar, (5), 112–119-b.
8. Akhmedov, A. (2025). Sun'iy intellekt va virtual ta'lim muhitining boshlang'ich ta'lim jarayoniga integratsiyasi. Raqamli ta'lim texnologiyalari jurnali, 3(1), 45–52-b.
9. Ibodatxon, K., Go'zalxon, S., & Guzalkhon, M. (2024). Developing communicative competence in EFL primary classrooms through interactive games and collaborative learning. Central Asian Journal of Education and Innovation, 2(11), 74–81.
10. Hasanboyeva, J., Qodirova, R. (2021). Boshlang'ich ta'lim metodikasi. Toshkent: "O'qituvchi" nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 280 b.

11. Yo'ldosheva, N. (2022). Ma'naviy tarbiya asoslari: darslik. Toshkent: "Pedagogika", 195 b.
12. UNESCO. (2021). Education for Sustainable Development and Global Citizenship: Conceptual Framework. Paris: UNESCO Publishing.
13. Dewey, J. (2018). Democracy and Education: An Introduction to the Philosophy of Education. New York: Macmillan (Reprint), 240 p.
14. Askarova, M., & Nishonov, U. (2023). Etnopedagogika va uning zamonaviy ta'lim tizimidagi o'rni. O'zbekiston milliy universiteti xabarlari, 2(1/1), 105–110-b.
15. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2022). Cooperative learning in the 21st century: Integrating national values with global competencies. Journal of Educational Research, 115(3), 211–219.